

## WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII W KLASIE VIII

### A. Odpowiedź pisemna i ustna:

Ocena	Kryteria oceny
Celująca	<p>Odpowiedzi ucznia wskazują na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, uczeń wyraża trafne, samodzielne sądy i popiera je logiczną argumentacją, samodzielnie dociera do różnych źródeł informacji, porządkuje je, przechowuje i na forum klasy prezentuje posiadaną wiedzę historyczną, inicjuje rozwiązywanie problemów i zadań w pracy pozalekcyjnej, uczestniczy w konkursach historycznych, doskonale opanował zakres omawianych treści, wypowiada się poprawną polszczyzną, jego wypowiedzi są poprawne pod względem merytorycznym i językowym.</p> <p>* ocenę celującą za pracę pisemną otrzymuje uczeń, który uzyskał 96 - 100% przewidywanej ilości punktów oraz w swojej pracy zawarł oryginalne i samodzielne sądy, powołuje się na przykłady z literatury samodzielnie przeczytanej, jego praca dowodzi dojrzałości intelektualnej oraz umiejętności posługiwania się pojęciami z treści podstawy programowej.</p>
Bardzo dobra	<p>Odpowiedzi ucznia są wyczerpujące i przemyślane, poprawnie komponuje wypowiedź, która jest prawidłowa pod względem merytorycznym i językowym, uczeń wyraża samodzielne sądy i potrafi je uzasadnić, używa właściwych argumentów, swobodnie operuje faktami wokół zagadnień podstawy programowej, dociera do źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, poprawnie posługuje się pojęciami historycznymi, dostrzega przyczyny i skutki wydarzeń historycznych, porządkuje posiadaną wiedzę i swobodnie z niej korzysta, swobodnie operuje faktami wokół zagadnień podstawy programowej.</p>
Dobra	<p>Odpowiedzi ucznia są poprawne, lecz niewyczerpująco realizują zagadnienia, uczeń wyraża własne sądy, które nie zawsze potrafi uzasadnić, potrafi korzystać z prezentowanych informacji, trudniejsze zadania i problemy historyczne rozwiązuje pod kierunkiem nauczyciela, uczeń zasadniczo odpowiada samodzielnie.</p>
Dostateczny	<p>Uczeń w sposób niepełny realizuje temat, próbuje wyrażać własne sądy, wypowiedź cechuje nieporadność językowa, składniowa i kompozycyjna, uczeń zna najważniejsze fakty i pojęcia, w odpowiedzi występują nieliczne błędy rzeczowe, z podstawowych źródeł informacji potrafi korzystać pod kierunkiem nauczyciela, samodzielnie wykonuje tylko proste zadania.</p>
Dopuszczająca	<p>Uczeń fragmentarycznie wypowiada się na zadany temat, myśli wyrażone nieporadnie, uczeń popełnia liczne błędy rzeczowe, cechuje go ubogi zasób słownictwa, posiada niezbędną wiedzę, nieodzowną w toku dalszego kształcenia, zna podstawowe fakty i pojęcia i przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi, mówi o przebiegu zdarzeń rzadko zachowując chronologię wypowiedzi; słabo odczytuje teksty.</p>
Niedostateczny	<p>Uczeń nie potrafi się wypowiedzieć, nie zna zakresu tematu, wypowiada się nie na temat, odpowiedź nie spełnia wymagań podanych kryteriów oceny pozytywnej, nie potrafi dyskutować, argumentować i wnioskować.</p>

**B. Kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.**

L.P	OCENA	KRYTERIA OCENY
1	Celująca	Stopień celujący otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową dla danego przedmiotu na danym poziomie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia oraz biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe. Proponuje śmiało, odważne i twórcze rozwiązania problemów i zadań.
2	Bardzo dobra	Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, opanował całość materiału. Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.
3	Dobra	Stopień dobry otrzymuje uczeń, który nie w pełni opanował wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, który poprawnie i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne. Jego wiadomości i umiejętności pozwalają na zrozumienie większości materiału.
4	Dostateczna	Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, który opanował podstawowe wiadomości z przedmiotu na tyle, że jest w stanie czynić dalsze postępy w uczeniu się. Rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, czasami przy pomocy nauczyciela.
5	Dopuszczająca	Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który ma braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, który pracuje przy wydatnej pomocy nauczyciela, korzysta z jego uwag i sugestii oraz potrafi rozwiązywać tylko proste zadania, typowe z danego przedmiotu. Jego braki są duże, często niewiele opanował z podstawowych wiadomości.
6	Niedostateczna	Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, który nie opanował nawet minimum podstawowych wiadomości. Nie potrafi rozwiązywać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela.

# SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

## 1. Na ocenę celującą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę bardzo dobrą, dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- porównuje polskie państwo podziemne z czasów powstania styczniowego i II wojny światowej,
- rozpoznaje postaci wybitnych dowódców wojskowych z czasów II wojny światowej: gen. Friedrich von Paulus, gen. Heinz Guderian, gen. Erwin Rommel, gen. Gieorgij Żukow, gen. Dwight Eisenhower, gen. Douglas MacArthur,
- charakteryzuje powstanie projektu „Manhattan”,
- opisuje państwo „Vichy” jako przykład kolaboracji władz państwowych z III Rzeszą,
- opisuje na czym polegała taktyka żabich skoków, stosowana przez USA w wojnie z Japonią,
- opisuje jak zmieniło się życie w Korei Północnej od czasów Kim Ir Sena do czasów Kim Dzong Una,
- porównuje ze sobą konflikty zimnowojenne – wymienia podobieństwa i różnice,
- opisuje dokładne okoliczności odkrycia przez Niemców grobów polskich oficerów w Katyniu,
- wyjaśnia pojęcie plan Marshalla i wie dlaczego Polska w nim nie uczestniczyła,
- opisuje rozkwit technologiczny Japonii po II wojnie światowej,
- omawia obrady przywódców komunistycznych i opozycyjnych w Magdalence,
- opisuje postać gen. Wojciecha Jaruzelskiego jako prezydenta Polski – wie w jaki sposób otrzymał on ten urząd oraz określa długość trwania jego rządów jako prezydenta.

## 2. Na ocenę bardzo dobrą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- charakteryzuje i rozpoznaje postaci wspomniane w szczegółowych kryteriach śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę bardzo dobrą, dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- zna postaci: Hans Frank, Nikita Chruszow, Leonid Breżniew, Ajatollah Chomeini, Deng Xiaoping, Leszek Balcerowicz, Czesław Miłosz, Roman Polański, Grzegorz Markowski, Andrzej Wajda, Wisława Szymborska, Jerzy Popiełuszko,
- zna daty: układu Sikorski-Majski, konferencji w Teheranie, konferencji w Jałcie, konferencji w Poczdamie, rzezi wołyńskiej, ataku Niemców na kraje Europy północnej i zachodniej, zajęcia przez ZSRR republik nadbałtyckich, ataku Niemców na ZSRR, bitwy o Moskwę, ataku III Rzeszy na Jugosławię i Grecję, rozbicia państw osi w Afryce, bitwy pod Stalingradem, powstania w getcie warszawskim, powstania NATO, powstania Układu Warszawskiego, rewolucji islamskiej w Iranie, przyznania się ZSRR do zbrodni katyńskiej, śmierci gen. Władysława Sikorskiego, powstania państwa Izrael, powstania PKWN, referendum ludowego „trzy razy tak”, pierwszych powojennych wyborów parlamentarnych w Polsce, pierwszej wizyty Jana Pawła II w Polsce, katastrofy w Czarnobylu,
- charakteryzuje międzynarodowe położenie Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej,
- opisuje i omawia etapy wojny obronnej Polski i wskazuje na mapach położenie stron walczących,
- charakteryzuje dokładnie przyczyny, przebieg oraz skutki II wojny światowej,
- lokalizuje w czasie konferencje Wielkiej Trójki,
- rozpoznaje postać Hansa Franka,
- opisuje znaczenie układu Sikorski-Majski w historii II wojny światowej i lokalizuje to zdarzenie w czasie,
- rozpoznaje na mapie Europy ruchy najważniejszych polskich jednostek wojskowych (armii gen. W. Andersa, 1. i 2. Armii Wojska Polskiego),
- ocenia jak śmierć gen. Władysława Sikorskiego wpłynęła na losy Polski w czasie II wojny światowej,
- analizuje skutki II wojny światowej, w tym problem zmiany granic i przesiedleń ludności,
- porównuje założenia i metody polityki niemieckiej i sowieckiej w okupowanej Polsce,
- wyjaśnia przyczyny i rozmiary konfliktu polsko-ukraińskiego na Kresach Wschodnich (rzeź wołyńska),
- ocenia postawę aliantów i ZSRR wobec powstania warszawskiego,
- przedstawia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej (w ujęciu dynamicznym),
- analizuje zmiany granic w Europie i Azji południowo-wschodniej w czasie II wojny światowej,
- lokalizuje w czasie wydarzenia II wojny światowej,
- opisuje działalność Żydowskiej Organizacji Bojowej (ŻOB),

- charakteryzuje dokładnie atak Niemiec na ZSRR w czasie II wojny światowej i podaje jego przyczyny,
- opisuje powstanie w getcie warszawskim i lokalizuje je w czasie,
- porównuje położenie ludności na ziemiach wschodnich i zachodnich pod okupacją niemiecką,
- wyjaśnia genezę powstania NATO i Układu Warszawskiego i charakteryzuje oba bloki polityczno-wojskowe,
- omawia w ujęciu dynamicznym sytuację w ZSRR po zakończeniu II wojny światowej (np. zmiany przywódców, zmiany sytuacji militarnej i gospodarczej),
- charakteryzuje przebieg konfliktów na Bliskim Wschodzie: kwestie Izraela, Iraku, Iranu,
- omawia przebieg rewolucji islamskiej w Iranie i lokalizuje ją w czasie,
- omawia przemiany w Chinach po II wojnie światowej, ze szczególnym i dokładnym uwzględnieniem polityki Mao Tse Tung (polityka wielkiego skoku, rewolucja kulturalna, maoizm),
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1989-1991,
- opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej,
- wie kiedy ZSRR przyznało się do zbrodni katyńskiej,
- opisuje działania ZSRR z czasów wojny, zmierzające do opanowania po wojnie ziem polskich,
- ocenia słuszność wybuchu powstania warszawskiego,
- charakteryzuje najważniejsze organy ONZ,
- analizuje zmiany granic państw europejskich w ujęciu dynamicznym po II wojnie światowej, rozpoznaje wszystkie kraje europejskie na mapie,
- wskazuje na mapie świata miejsca największych konfliktów zimnowojennych: wojny w Korei, Wietnamie, Afganistanie, kryzysów: berlińskich, kubańskiego, wskazuje na mapie dwa supermocarstwa,
- ocenia wpływ istnienia gospodarki centralnie planowanej w państwach bloku wschodniego na jego upadek,
- przedstawia okoliczności przejścia władzy w Polsce przez komunistów (rola PKWN, referendum ludowego, wyborów w 1947 r.),
- charakteryzuje system władzy w latach 60., 70. i 80. XX wieku w PRL oraz różnorakie formy uzależnienia od ZSRR,
- wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych w PRL,
- lokalizuje w czasie pierwszą pielgrzymkę papieża Jana Pawła II do Polski,
- opisuje dramatyczne losy księdza Jerzego Popiełuszki,
- charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność”,
- przedstawia postawy Polaków wobec stanu wojennego, fenomen oporu społecznego,
- zna najbardziej znanych polskich artystów, aktorów, piosenkarzy, ludzi kultury okresu PRL,
- ocenia wpływ obrad „okrągłego stołu” na upadek komunizmu w Polsce i całym bloku wschodnim,
- opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w Polsce w latach 1989-1997 (demokratyzacja kraju i niezbędne reformy gospodarcze i polityczne),
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne, gospodarcze i kulturowe lat 90. w Polsce,
- wyjaśnia przyczyny i znaczenie przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej,
- opisuje pozytywne i negatywne skutki wejścia Polski do Unii Europejskiej,
- rozpoznaje na mapie Eurazji proces rozpadu ZSRR, wymienia państwa powstałe w wyniku tego wydarzenia,
- przedstawia wpływ awarii elektrowni atomowej w Czarnobylu na rozpad ZSRR oraz lokalizuje ten wypadek w czasie i przestrzeni.

### **3. Na ocenę dobrą uczeń/uczennica:**

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dostateczną i dopuszczającą,
- zna postaci: rodzina Żabińskich, rodzina Ulmów, Irena Sendlerowa, Imre Nagy, Mahatma Gandhi, Nelson Mandela, Kim Ir Sen, Fidel Castro, Michał Gorbaczow, Borys Jelcyn, Jaser Arafat, gen. Czesław Kiszczak, Aleksander Kwaśniewski, Leszek Miller, Bronisław Geremek, Tadeusz Mazowiecki,
- zna daty: powstania rządu londyńskiego, utworzenia Armii Krajowej, bitwy o Narwik, bitwy o Tobruk, bitwy pod Lenino, marszu na Berlin, operacji Overlord, wojny zimowej, bitwy o Pearl Harbor, zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki, powstania węgierskiego, praskiej wiosny, kryzysów berlińskich, kryzysu kubańskiego, wojny w Korei, wojny w Wietnamie, wojny w Afganistanie, powstania Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, powstania Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, powstania Unii Europejskiej, rozpadu Układu Warszawskiego, pierwszych powszechnych wyborów prezydenckich w III RP,

- charakteryzuje przykłady bohaterstwa Polaków z czasów kampanii wrześniowej, z uwzględnieniem lokalizacji czasu i miejsca (obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwa pod Mokrą, bitwa pod Wizną, obrona Grodna),
- przedstawia oraz sytuuje w czasie przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne),
- charakteryzuje główne założenia polityki niemieckiej na terenach okupowanej Europy,
- wyjaśnia przyczyny klęski państw osi,
- zna przykłady bohaterstwa Polaków ratujących Żydów z holokaustu,
- wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich z okresu II wojny światowej (Palmiry, Katyń, Lwów, Zamojszczyzna i inne),
- charakteryzuje polityczną i militarną działalność polskiego państwa podziemnego w okresie II wojny światowej,
- przedstawia okoliczności powstania i omawia działalność rządu polskiego na wychodźstwie w czasie II wojny światowej,
- umieszcza w czasie i przestrzeni działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej,
- wyjaśnia znaczenie pojęcia „marsz na Berlin”,
- charakteryzuje bezpośrednie skutki II wojny światowej, wyróżniając następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze, kulturowe,
- opisuje lądowanie aliantów w Normandii,
- opisuje tzw. wojnę zimową,
- lokalizuje w czasie bitwę o Pearl Harbor,
- podaje przykłady na to, że II wojna światowa była wojną totalną,
- podaje przykład zastosowania taktyki wojny błyskawicznej w czasie II wojny światowej,
- lokalizuje w czasie i przestrzeni zrzućenie bomb atomowych przez USA na Japonię,
- wymienia bezpośredni skutek polityczny zrzućenia bomb atomowych na Japonię w czasie II wojny światowej,
- charakteryzuje dokładnie obóz koncentracyjny Auschwitz-Birkenau,
- opisujesz działalność Armii Krajowej oraz realizację stworzonego przez jej dowódców operacji „Burza”,
- opisuje sytuację ludności w Generalnym Gubernatorstwie,
- wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu koalicji antyhitlerowskiej,
- wskazuje na mapie państwa NATO i Układu Warszawskiego,
- charakteryzuje wydarzenia powstania węgierskiego z 1956 r. oraz praskiej wiosny z 1968 r., zna ich przyczyny i skutki,
- określa przyczyny, umieszcza w czasie i przestrzeni procesy dekolonizacyjne i ocenia ich następstwa,
- lokalizuje w czasie i przestrzeni największe konflikty zimnowojenne,
- zna najważniejsze postaci związane z konfliktami zimnowojennymi,
- omawia na czym polegały oba kryzysy berlińskie, lokalizuje je w czasie,
- wyjaśnia przyczyny i skutki procesu rozpadu ZSRR na przełomie lat 80. i 90.,
- charakteryzuje cele i opisuje główne etapy rozwoju Unii Europejskiej, lokalizując je w czasie,
- wymienia najważniejsze organy ONZ,
- wyjaśnia na czym polegały doktryny Trumana i Breżniewa, utworzone w okresie zimnej wojny,
- zna pojęcie mudżahedini, talibowie,
- charakteryzuje walkę Palestyńczyków z Izraelem o ziemię palestyńską, zna postać wieloletniego przywódcy autonomii palestyńskiej,
- porównuje oba państwa niemieckie w okresie zimnej wojny – zna nazwy państw, czas ich powstania, stolice i ustroje,
- charakteryzuje postawy Polaków wobec nowych władz państwa po II wojnie światowej, ze szczególnym uwzględnieniem oporu zbrojnego żołnierzy wyklętych,
- przedstawia przemiany ustrojowe, gospodarczo-społeczne i kulturowe w okresie stalinizmu,
- opisuje PRL-owski socrealizm oraz podaje przykłady sztuki i architektury socrealistycznej,
- opisuje wydarzenia poznańskiego czerwca 1956 r. (powstania poznańskiego) oraz znaczenie wydarzeń październikowych 1956 r.,
- opisuje wystąpienia antykomunistyczne z 1968 r.,
- opisuje wystąpienia antykomunistyczne z grudnia 1970 r.,
- opisuje wystąpienia antykomunistyczne z 1976 r.,
- opisuje wystąpienia antykomunistyczne z 1980 r.,

- wymienia „kości niezgody” między władzą komunistyczną PRL, a Kościołem katolickim,
- opisuje działania opozycji politycznej w PRL z lat 1976-80,
- opisuje znaczenie podpisania porozumień sierpniowych dla upadku komunizmu w Polsce,
- charakteryzuje stan wojenny w Polsce i jego skutki,
- wyjaśnia przyczyny zawarcia porozumienia „okrągłego stołu” oraz przedstawia jego głównych uczestników i opisuje postanowienia,
- przedstawia i sytuje w czasie i przestrzeni proces rozpadu Układu Warszawskiego i odzyskania przez Polskę suwerenności,
- lokalizuje w czasie pierwsze powszechne wybory prezydenckie w III RP, wie który polityk został wybrany na ten urząd,
- porównuje granice Polski przed II wojną światową i po wojnie,
- wymienia i omawia charakterystyczne reformy, przeprowadzane w państwach komunistycznych: nacjonalizacja przemysłu, reforma rolna, kolektywizacja rolnictwa, wprowadzenie centralnego planowania.

#### **4. Na ocenę dostateczną uczeń/uczennica:**

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dopuszczającą,
- zna postaci: Harry Truman, Clement Attlee, gen. Władysław Sikorski, Władysław Raczkiewicz, gen. Tadeusz Bór Komorowski, gen. Władysław Anders, Stanisław Mikołajczyk, gen. Kazimierz Sosnkowski, gen. Edward Rydz-Śmigły, Ignacy Mościcki, marszałek Konstanty Rokossowski, Jacek Kuroń, Stefan Wyszyński, Karol Wojtyła (Jan Paweł II), Anna Walentynowicz, Andrzej Gwiazda,
- zna daty: walk o Westerplatte, obrony poczty gdańskiej, bitwy nad Bzurą, obrony Warszawy, bitwy pod Kockiem, bitwy o Anglię, bitwy pod Monte Cassino, powstania NRD i RFN, przejęcia władzy w Chinach przez komunistów, początku rozpadu bloku wschodniego, rozpadu ZSRR, uchwalenia Konstytucji PRL, wyboru Karola Wojtyły na papieża, obrad „okrągłego stołu”, upadku komunizmu w Polsce i odzyskania pełnej niepodległości,
- charakteryzuje najważniejsze przykłady bohaterstwa Polaków z czasów kampanii wrześniowej, z uwzględnieniem lokalizacji czasu i miejsca,
- wymienia polityków, wchodzących w skład Wielkiej Trójki,
- wymienia miejsca konferencji Wielkiej Trójki,
- przedstawia bezpośrednie skutki II wojny światowej,
- opisuje metody polityki Niemiec i ZSRR na ziemiach okupowanej Polski,
- wymienia i opisuje formy oporu Polaków wobec okupantów,
- wymienia najważniejszych przywódców polskiego państwa podziemnego na emigracji i na ziemiach okupowanych,
- wskazuje przywódców polskiego rządu na emigracji w czasie II wojny światowej (w ujęciu dynamicznym),
- umieszcza w czasie i przestrzeni najważniejsze działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej,
- wie jakie wydarzenie spowodowało ostatecznie przyłączenie się do II wojny światowej USA,
- wyjaśnia określenie „dziwna wojna”,
- wyjaśnia pojęcie Linia Maginota,
- opisuje wysiłek polskich lotników w bitwie o Anglię,
- wyjaśnia pojęcia: antysemityzm, holokaust, shoah,
- opisuje dramat tzw. zbrodni katyńskiej dla Polaków w czasie i po II wojnie światowej,
- wskazuje na mapie Europy z czasów II wojny światowej Generalne Gubernatorstwo,
- pracując z mapą wskazuje i podaje nazwy ziem polskich bezpośrednio wcielonych w 1939 r. do Niemiec i ZSRR,
- opisuje reakcję władz II RP na wydarzenia z kampanii wrześniowej (w ujęciu dynamicznym),
- wymienia miejsca położenia największych obozów koncentracyjnych, obozów śmierci na terenie Polski w czasie II wojny światowej,
- opisuje początki zimnej wojny,
- lokalizuje w czasie i przestrzeni oba państwa niemieckie po zakończeniu II wojny światowej,
- opisuje najważniejsze aspekty konfliktów zimnowojennych – zna najważniejsze przyczyny i skutki tych konfliktów,
- lokalizuje w czasie rozpad bloku wschodniego i ZSRR w okresie jesieni narodów,
- lokalizuje w czasie przejęcie władzy w Chinach przez komunistów,
- wymienia cechy charakterystyczne stalinizmu,

- wyjaśnia cele powstania Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego,
- omawia system terroru stalinowskiego w Polsce i ocenia jego skutki,
- lokalizuje w czasie i charakteryzuje uchwalenie Konstytucji PRL,
- wie kto stał na czele Ludowego Wojska Polskiego w czasach stalinizmu,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wystąpień antykomunistycznych z lat: 1956, 1968, 1970, 1976, 1980,
- charakteryzuje realia życia społecznego i kulturalnego z uwzględnieniem specyfiki czasów gomułkowskich oraz gierkowskich,
- wymienia sposoby walki Kościoła o zachowanie niezależności od władzy komunistycznej w okresie PRL,
- zna i rozpoznaje najważniejsze postaci polskiego Kościoła okresu PRL – prymasa Stefana Wyszyńskiego oraz Karola Wojtyłę,
- opisuje narodziny opozycji politycznej w PRL – powstanie Komitetu Obrony Robotników,
- przedstawia rolę Jana Pawła II i ocenia jego wpływ na przemiany społeczne i polityczne w PRL oraz całym bloku wschodnim,
- wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków sierpniowych w 1980 r.,
- wymienia nazwiska najważniejszych przywódców „Solidarności”,
- opisuje najważniejsze wydarzenia stanu wojennego w Polsce,
- lokalizuje w czasie i przestrzeni obrady „okrągłego stołu”,
- wymienia najważniejsze reformy lat 90. dla państwa Polskiego,
- wymienia przyczyny napięć społecznych w latach 90. XX w.,
- przedstawia najważniejsze przyczyny wejścia Polski do NATO i Unii Europejskiej.

##### **5. Na ocenę dopuszczającą uczeń/uczennica:**

- zna postaci: Józef Stalin, Adolf Hitler, Winston Churchill, Franklin Delano Roosevelt, rotmistrz Witold Pilecki, Danuta Siedzikówna, gen. Emil Fieldorf, Bolesław Bierut, Władysław Gomułka, Edward Gierek, Lech Wałęsa, gen. Wojciech Jaruzelski, gen. Czesław Kiszczak,
- zna daty: podpisania paktu Ribbentrop-Mołotow, rozpoczęcia II wojny światowej (ataku Niemiec na Polskę), ataku ZSRR na Polskę w czasie II wojny światowej, rozpoczęcia i zakończenia powstania warszawskiego, zakończenia II wojny światowej w Europie, zakończenia II wojny światowej na świecie, powstania ONZ, roku Afryki, wejścia Polski do NATO i UE, uchwalenia obecnej Konstytucji RP, wystąpień z marca 1956 r., wystąpień studenckich z 1968 r., wystąpień robotniczych z grudnia 1970 r., wystąpień w Radomiu, Płocku i Ursusie z 1976 r., wystąpień robotniczych na Wybrzeżu z 1980 r., podpisania porozumień sierpniowych i powstania NSZZ „Solidarność”, wprowadzenie stanu wojennego w Polsce,
- wie z którymi krajami Polska była związana sojuszami w przededniu II wojny światowej,
- wie kto stał na czele najsilniejszych państw, które walczyły w czasie II wojny światowej,
- wyjaśnia znaczenie pojęcia kampania wrześniowa,
- wymienia przykłady bohaterstwa Polaków w czasie kampanii wrześniowej (spośród: obrona poczty gdańskiej, walki na Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwa pod Mokrą, bitwa pod Wizną, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod Kockiem),
- opisuje zagładę Żydów oraz Romów na terenie okupowanej Polski i Europy, a także zagładę innych narodów,
- wymienia najważniejsze przyczyny oraz skutki II wojny światowej,
- wyjaśnia pojęcie Wielka Trójka,
- wymienia najważniejsze metody polityki Niemiec i ZSRR na ziemiach okupowanej Polski,
- wymienia najważniejsze organy polskiego państwa podziemnego w okresie II wojny światowej,
- wymienia podstawowe przyczyny i skutki powstania warszawskiego i lokalizuje je w czasie,
- wie, że jednym z najważniejszych skutków II wojny światowej było powstanie Organizacji Narodów Zjednoczonych (zna skrót tej organizacji),
- wyjaśnia pojęcia wojna totalna, wojna błyskawiczna,
- podaje datę zakończenia II wojny światowej w Europie i na świecie,
- wyjaśnia pojęcie żelazna kurtyna, wie kto po raz pierwszy użył tego stwierdzenia,
- wymienia nazwy dwóch państw niemieckich, powstałych po II wojnie światowej,
- wymienia podstawowe przyczyny i skutki procesu dekolonizacji w XX w.,
- zna pojęcie rok Afryki,

- wymienia konflikty doby zimnej wojny (wojna w Korei, kryzys kubański, wojna w Wietnamie, wojna w Afganistanie),
- wymienia i wyjaśnia najważniejsze przyczyny i skutki rozpadu bloku wschodniego i ZSRR,
- przedstawia główne cele istnienia Unii Europejskiej,
- rozwija skróty: PKWN, MO, KBW, UB, ZOMO, ONZ, NATO, EWWiS, EWG, RWPG, KPZR, PZPR, PGR, PRL, KOR, ZSRR, NSZZ, SLD,
- wyjaśnia pojęcie supermocarstwo, wymienia dwa supermocarstwa po II wojnie światowej,
- wyjaśnia na czym polega typ gospodarki, zwanej centralnie planowaną,
- wyjaśnia pojęcie stalinizm,
- lokalizuje w czasie wejście Polski do NATO, ONZ,
- lokalizuje w czasie uchwalenie obecnie obowiązującej Konstytucji RP,
- wymienia nazwiska przywódców PRL w okresie 1947-89,
- wyjaśnia kim byli żołnierze wyklęci,
- wymienia postaci najważniejszych żołnierzy wyklętych,
- wie kiedy przypada Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych,
- wyjaśnia pojęcie aparat bezpieczeństwa (bezpieka) i wymienia najważniejsze organy wchodzące w jego skład,
- określa miejsce i czas największych wystąpień antykomunistycznych w PRL,
- opisuje prześladowania Kościoła w czasach stalinizmu oraz w późniejszych latach rządów Władysława Gomułki w PRL,
- zna nazwę związku zawodowego, powstałego w wyniku podpisania porozumień sierpniowych oraz wie, że przekształcił się on w masowy ruch społeczny i polityczny, wie kto stanął na jego czele,
- wymienia podstawowe przyczyny i skutki oraz opisuje pokrótce przebieg stanu wojennego w Polsce, lokalizuje go w czasie i przestrzeni,
- wie kto wprowadził stan wojenny w Polsce,
- wymienia podstawowe przyczyny zawarcia porozumień „okrągłego stołu”,
- wymienia najważniejsze zmiany, jakie dokonały się w państwie polskim w 1989 r. (wybory kontraktowe, powstanie pierwszego rządu z niekomunistycznym premierem, zmiany w konstytucji).

**6. Na ocenę niedostateczną uczeń/uczennica nie opanował/a nawet części podstawowej wiedzy i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej.**